

ДАВНОСТ. СПИРАНЕ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДАВНОСТТА

НОРМАТИВНА УРЕДБА

чл. 171 и 172 от ДОПК

1. ДАВНОСТ

Най-общо давността е период от време, с изтичането на който, съответния нормативен акт свързва настъпването на определени правни последици. С изтичането на погасителната давност в полза на длъжника възниква правото да се позове на давността и да откаже изпълнение. След изтичане на давността субективното право не може да бъде принудително осъществено.

За да се определи правилно давностния срок следва да се има предвид общия принцип за действието на закона по време, т.е. началният момент на давностния срок следва да се определя спрямо закона, който е действал в момента на възникване на задължението.

Възможно е давностния срок да е започнал да тече при действието на един закон, но преди изтичането му законът да бъде променен или отменен, като новият нормативен текст въвежда различен регламент относно давността. В действащото ни законодателство няма установена обща норма за подобни случаи, но правен принцип е, че нормите за сроковете, установени в нов закон, не се прилагат към започнали да текат вече заварени срокове, освен ако за завършването им по стария закон се изисква по-дълъг срок от предвидения по новия закон. (виж и указание № 24-00-28/21.04.2007 г.)

2. ПЕТ ГОДИШНА ДАВНОСТ

Публичните вземания се погасяват с изтичането на 5-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, освен ако в закон е предвиден по-кратък срок. С изтичането на тази давност не се погасява самото публично вземане, а се погасява само правото да се търси с принудителни средства неговото събиране. С други думи казано, ако след изтичане на давностния срок, длъжникът доброволно плати своето задължение, то ще се счита за дължимо внесено и плащането ще се приеме като изпълнение на едно задължение на длъжника спрямо държавата. В тази връзка лицето, което е платило след давностния срок, не

ДАВНОСТ. СПИРАНЕ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДАВНОСТТА

може да поиска обратно платеното, с твърдението, че не е знаело, че задължението е погасено по давност и е можело да не плати (по аргумент чл. 174 от ДОПК).

Погасеното по давност задължение подлежи на прихващане при условията на чл. 128, ал. 1, изречение второ от ДОПК, съгласно който може да се извърши прихващане с погасено по давност задължение, когато вземането на длъжника е станало изискуемо, преди задължението му да бъде погасено по давност.

Следва да се има предвид, че петгодишната давност не се прилага служебно, а по искане, възражение или жалба на длъжника. Относно действията, които органите по приходите, следва да предприемат, във връзка с погасени с изтичане на петгодишната давност задължения, на основание чл. 10, т. 4 ЗНАП Изпълнителният директор на НАП е издал указание № 24-00-28/21.04.2007 г.

3. СПИРАНЕ НА ДАВНОСТТА

Спиране на давностния срок е период от време, през който давността не тече поради настъпването на предвидени в кодекса обстоятелства. След отпадане на причината, довела до спиране на давностния срок, той продължава да тече, като давностният срок, изтекъл след отпадане на причините за спиране на срока, се добавя към давностния срок, който вече е изтекъл до момента на спирането. Неизтеклата част от спрения срок започва да тече от деня, следващ отпадането на основанието за спиране.

ДАВНОСТ. СПИРАНЕ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДАВНОСТТА

Внимание! Периодът на спиране не се включва в срока на давността - с него тя се удължава. След отпадане на основанието за спиране, давностният срок се допълва с период от време равен на разликата между целия срок на давността и изтеклото време до спирането.

ДАВНОСТ. СПИРАНЕ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДАВНОСТТА

4. ПРЕКЪСВАНЕ НА ДАВНОСТТА

Внимание! Давността се прекъсва с издаването на акта за установяване на публичното вземане или с предприемането на действия по принудително изпълнение. Ако актът за установяване бъде отменен, давността не се смята прекъснатата.

От прекъсването на давността започва да тече нова давност.

Внимание! Прекъсването на давността означава, че се заличава с обратно действие изтеклият давностен срок и започва отново да тече законоустановеният такъв.

5. ДЕСЕТ ГОДИШНА ДАВНОСТ

С изтичането на 10-годишен давностен срок, считано от 1 януари на годината, следваща годината, през която е следвало да се плати публичното задължение, се погасяват всички публични вземания независимо от спирането или прекъсването на давността освен в случаите, когато задължението е отсрочено или разсрочено, или изпълнението е спряно по искане на длъжника. Това е така наречената абсолютна давност.

Като правна последица от действието горепосочените разпоредби за давността, с изтичането на давностните срокове се погасява правото да се събере по принудителен ред публичното вземане, но те си остават дължими и могат както да бъдат платени доброволно (чл. 174 от ДОПК), така и да бъдат прихванати (чл. 128, ал. 1 от ДОПК).

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРИХОДИТЕ

**ГЛАВА IV. СЪБИРАНЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ
ВЗЕМАНИЯ
РАЗДЕЛ IV.II. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ**

ФИШ IV.I.6

ДАВНОСТ. СПИРАНЕ И ПРЕКЪСВАНЕ НА ДАВНОСТТА